

Патријарх Порфирије: Памтимо своје страдалнике

Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија на београдској премијери документарног филма Гаравице

Тада рече Господ Кајину: Шта учини? Глас крви брата твојега виче са земље к мени! (Пост 4, 10) Управо нас тај глас дозива на вечерашње свечано и свето сабрање, а његов тужни и болни одјек има за циљ да у нама освежи сазнање да је сваки људски живот светиња и вредност која ни по коју цену и никада не сме бити доведена у питање. Нажалост, свакодневно се сусрећемо са софистицираним и умногострученим кајиновским грехом братоубиства пред којим остајемо неми и поражени беспомоћношћу. Сузе су ми хлеб дан и ноћ (Пс 41, 4) вапије цар Давид, а нама Србима светосавцима тема, коју непрестано конзумирамо, неизмерно страдање нашег народа у којем је псалмопојчево пророштво Ради тебе нас убијају ваздан; сматрају нас овцама за клање (Пс 43, 23) дословно испуњено у смртоносном вихору Другог светског рата. Иако олако држимо да много тога знамо о овом трагичном периоду, вечерас се кроз филм Гаравице после осам деценија сусрећемо са још једном утамниченом трагедијом нашег народа и болном истином која је

плански била измештена у простор непожељних тема и сферу која на дугорочном плану обезбеђује заборав, а заправо је реч о злочину пред чијим размерама остајемо без речи и даха.

У Гаравицама, месту у залеђу Бихаћа, стратишту недужних, по којем је назван овај филм, а где је у групама довођен српски народ из Бихаћа, Велике Кладуше, Цазина, Босанске Крупе, Босанског Петровца и других места тог поднебља да бездушно буде ликвидираан. Убијани су редом: жене, деца, старци. Затрте су читаве породице, а једини грех им је био: српско име и вера православна. Нарочито је, за мене, потресна чињеница да су вечерас са нама и три преживела сведока ових злочина библијских размера, али сведока који цели свој живот носе крст страдања и славу васкрсења, невиних жртава из рода нашег, али и свих оних из јеврејског и ромског народа којима је додељен заједнички Авељев усуд. Зато са посебним уважавањем поздрављам Мићу Ковачевића, Жарка Глувајића и Мићу Копанића. Неизмерно вам хвала што сте вечерас са нама.

Као род изабрани, царско свештенство, народ свети (I Пет 2, 9) ми хришћани имамо веру коју сија надом, а искључиво се потврђује кроз љубав. Само овом светом тријадом врлина можемо све да разумемо, али не и оправдамо; унемо све овакве муке и недаће да поднесемо, и да идемо даље, јер верујемо у Христа Господа, Страдалника и Победника, каквог је историјско трајање само у Његовој личности упознало. Главни разлог богослужења свете Литургије, као заједничке Службе, јесте благодарност Богу за живот који нам је дао, за дар постојања нашег и свих које волимо, као и читавог света. И управо на том сабрању се неуморно молимо за знане живе и преминуле, али и за оне чија имена, узраст и потребе, Ти Сам знаш Господе, а нарочито невинне страдалнике чији глас крви вапије и на небо и ка нама. Зато нас Гаравице вечерас поново подстичу на молитву за њих, за себе, за будућа поколења, али и на молитву њима јер су они свети мученици Христови. Кроз оваква сабрања схватамо темељну улогу Христове Цркве у свештеној анамнези, у свеосвећујућем памћењу свих добротинастава Божјих, али и свакога који је, као плод Божје љубави, као човек промолио главу у овом свету. Пред местима отрешњења какво је Гаравице схватамо да је молитва хлеб наш насушни и једина узданица како за душе свих оних који су свирепо измештени из овог вида егзистенције у свет бољи и непролазни тако и нас који смо ту да својим животом сведочимо часно име предака и бесмртну славу коју су стекли, будући да су све то задобили Вукашиновом молитвом у срцу и на уснама: Само ти дијете ради свој посао! И ове, и све невинне жртве, као и наведена молитва, за нас нису крик пораженог и израз слабости, него усклик

победника и доказ снаге Божје у људима! Због свега овог наш бол се преобраћа у снагу, а туга у радост, јер молитвеним сећањем ми поштујемо све наше, а и уопште, невине страдалнике било из којег народа истовремено задобијајући надахнуће да са одговорношћу идемо даље кроз живот. Да чувамо веру, име и образ. Да памтимо своје страдалнике и уважавамо туђе, како нам се више никад и ником слично не би догодило, и како бисмо таквим настојањем били племенит пример другима.

Хвала Фондацији Заборављени коријени и господину Драгану Радовићу што су прегаоци у документовању страдања српског народа. Нека жртва гаравичких страдалника буде снага младима у нашем народу да живе часно и надахнуће да истрају у очувању свог идентитета, стеченог крштењем а призваног да буде посвећен Богу и пријатељству са сваким човеком, а на све вас и на читав свет да се спусти благодат и мир Божји како би било мира и међу свима нама. Амин.

spc.rs